

Raport z badania opinii publicznej w ramach projektu LIFE „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórnich” (LIFE-IP COALA)

Badanie opinii publicznej

dotyczące oceny poziomu świadomości społecznej mieszkańców województwa śląskiego na temat skutków zmian klimatu oraz postrzegania skuteczności działań adaptacyjnych

oraz gotowości mieszkańców województwa śląskiego do udziału w adaptacji do zmian klimatu po przyjęciu przez Zarząd Województwa Śląskiego Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego w ramach projektu „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórnich” [LIFE-IP COALA]

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Województwo
Śląskie

Projekt zintegrowany LIFE „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórnich” realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz budżetu Województwa Śląskiego
LIFE20 IPC/CZ/000004 - LIFE-IP COALA

W ramach zintegrowanego projektu LIFE „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórnich” (LIFE-IP COALA, nr LIFE20 IPC/CZ/000004), finansowanego ze środków Programu LIFE Unii Europejskiej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz budżetu Województwa Śląskiego przeprowadzono badanie opinii publicznej.

Główne cele badania obejmowały diagnozę poziomu świadomości społecznej w zakresie skutków zmian klimatu, ocenę postrzeganej skuteczności poszczególnych działań adaptacyjnych oraz zmierzenie gotowości mieszkańców do osobistego zaangażowania po przyjęciu przez Zarząd Województwa Śląskiego Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego.

Instytut Badawczy IPC przeprowadził w okresie od 9 czerwca do 23 września 2026 r. kompleksowe badanie opinii publicznej na reprezentatywnej próbie N=1000 pełnoletnich mieszkańców województwa śląskiego z wykorzystaniem połączonych ilościowych technik ankietowych CAWI i CAPI. Opracowany raport stanowił analizę porównawczą wyników z analogiczną edycją badania zrealizowaną w 2022 roku, co pozwoliło na dokładne uchwycenie dynamiki zmian w wiedzy, spostrzeżeniach i postawach mieszkańców na przestrzeni czterech lat.

Wyniki badania wskazują, że mieszkańcy województwa śląskiego nieprzerwanie dostrzegają zagrożenia wynikające ze zmian klimatu, a ich ogólna świadomość w tym zakresie pozostaje wysoka. Za najpoważniejsze i najbardziej prawdopodobne zdarzenia w swoim miejscu zamieszkania ankietowani uznali susze oraz letnie upały. Wśród kluczowych priorytetów adaptacyjnych dla województwa na najbliższe lata mieszkańcy najczęściej wskazali rozwój terenów zieleni, zwiększanie retencji wody, ograniczanie skutków upałów w miastach oraz przeciwdziałanie suszy.

Analiza porównawcza wykazuje jednocześnie wyraźną pragmatyzację i przewartościowanie postaw społecznych w latach 2022–2026. Mimo utrzymującego się poczucia zagrożenia, odsetek mieszkańców deklarujących, że idee ochrony przyrody i środowiska naturalnego są im bliskie, obniżył się z 71,2% w 2022 r. do 55,5% w 2026 r. Zmniejszył się również odsetek osób przekonanych, że globalna zmiana klimatu już się dokonuje – z 65,1% w pierwszej edycji badania do 52,5% w edycji obecnej.

W ciągu ostatnich czterech lat nastąpiła wyraźna zmiana preferencji energetycznych. Wzrosło poparcie dla energii jądrowej (z 51,7% do 67,0%) oraz węgla (z 33,9% do 41,4%), przy jednoczesnym spadku entuzjazmu dla OZE (energii wiatrowej, wodnej i słonecznej). Zwiększyła się przy tym wiara w rozwój nowoczesnych technologii i inwestycji publicznych chroniących klimat bez obniżania poziomu życia, przy rosnącym oczekiwaniu, że główny ciężar finansowy transformacji przejmą państwo i przedsiębiorstwa.

Spośród konkretnych przedsięwzięć adaptacyjnych najwyżej oceniono działania infrastrukturalne oraz oparte na przyrodzie, które przynoszą bezpośrednie i widoczne korzyści dla otoczenia. Zdecydowanie najwyższą ocenę skuteczności uzyskało przekształcanie hałd i terenów pokopalnianych w parki, trasy rowerowe i tereny rekreacyjne, tworzenie nowych obszarów chronionych oraz rozwój przydomowej i miejskiej retencji wody.

Pozyskane w badaniu dane posłużą do optymalizacji i precyzyjnego ukierunkowania dalszych działań edukacyjnych, informacyjnych i inwestycyjnych w ramach wdrażania Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu, a także zostaną zaprezentowane i wykorzystane podczas kolejnych edycji Śląskiego Konwentu Klimatycznego Climate-Con.

Załączniki		
Raport z badania u opinii publicznej w ramach projektu LIFE „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórmiczych” (LIFE-IP COALA)		PDF, 1.18 MB